

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2006.gada 28.aprīļa
rīkojumu Nr.309

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0345

Profesija

Skārdnieks

Kvalifikācijas līmenis

2

Nodarbinātības apraksts

Skārdnieks strādā metālapstrādes un mašīnbūves uzņēmumos un citos uzņēmumos, kuru darbība saistīta ar metālizstrādājumu ražošanu, kā arī veic individuālos pasūtījumus. Skārdnieks izgatavo, montē, uzstāda, remontē:

- lietus notekūdeņu sistēmas;**
- skārda jumta klājumus;**
- ventilācijas sistēmas;**
- sadzīves priekšmetus un tml.**

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Organizēt darba vietu	1.1. Sagatavot darbam instrumentus un palīgierīces 1.2. Ievērot instrumentu tehniskās ekspluatācijas noteikums 1.3. Organizēt darba vietu atbilstoši darba drošības prasībām 1.4. Uzturēt kārtībā darbavietu 1.5. Ievērot darba higiēnas prasības
2. Veikt nepieciešamo grafisko nodrošinājumu	2.1. Lasīt kopsavilkuma rasējumus 2.2. Lasīt darba rasējumus 2.3. Sastādīt tehnoloģiskās kartes 2.4. Izmantot tehnoloģiskās kartes darba procesā 2.5. Rasēt vienkāršu izstrādājumu skices 2.6. Noteikt dažādu ģeometrisku figūru laukumu 2.7. Konstruēt dažādu ģeometrisku figūru izklājumus
3. Veikt darba izpildīšanai nepieciešamo materiālu sagatavošanas darbus	3.1. Novērtēt izgatavojamo skārdniecības izstrādājumu 3.2. Izvēlēties darba uzdevuma izpildei nepieciešamos materiālus 3.3. Noteikt nepieciešamo materiālu daudzumu 3.4. Novērtēt materiālu kvalitāti 3.5. Novērtēt un izplānot kā izgriežams šablons, lai ekonomētu materiālu 3.6. Izpildīt darba uzskaites dokumentāciju
4. Veikt aizzīmēšanu	4.1. Veikt plaknes aizzīmēšanu 4.2. Veikt telpisko aizzīmēšanu 4.3. Veikt aizzīmēšanu pēc rasējuma 4.4. Veikt aizzīmēšanu pēc šablona
5. Veikt atslēdzniecības pamatdarbus	5.1. Veikt metālu taisnošanu 5.2. Veikt metālu ciršanu 5.3. Veikt metālu liekšanu 5.4. Veikt metāla griešanu 5.5. Veikt vīlēšanas darbus 5.6. Veikt metāla urbšanu 5.7. Veikt vītņu griešanu 5.8. Veikt auksto kniedēšanu
6. Veikt skārdniecības izstrādājumu izgatavošanu	6.1. Sagatavot lokšņu tērauda apstrādes darbgaldus darbam 6.2. Izpildīt dažādus lokšņu tērauda savienojumus 6.3. Veikt dažādu skārda izstrādājumu izgatavošanu 6.4. Veikt lietus notekūdeņu elementu izgatavošanu 6.5. Veikt dažādu skārda jumta elementu izgatavošanu 6.6. Veikt ventilācijas sistēmu elementu izgatavošanu 6.7. Veikt ventilācijas sistēmu montāžu
7. Veikt skārda jumtu ieklāšanu	7.1. Veikt jumta pamatnes pārbaudi 7.2. Veikt skārda jumta seguma ieklāšanu
8. Veikt metāla izstrādājumu apdari	8.1. Izpildīt darba paņēmienus ar dažādiem apdares instrumentiem, ierīcēm un materiāliem 8.2. Pielietot metāla izstrādājumu apdares tehnoloģiju 8.3. Izvērtēt apdares materiālu derīgumu 8.4. Uzklāt apdares materiālu 8.5. Izvērtēt kvalitāti un novērst apdares defektus 8.6. Ievērot drošības tehnikas un darba higiēnas noteikumus

9. Veikt remontdarbus	9.1. Veikt sadzīves izstrādājumu remontu 9.2. Veikt dažādu jumta segumu remontu 9.3. Veikt tekņu notekcauruļu, jumtu koru elementu remontu 9.4. Veikt ventilācijas sistēmas dažādu elementu remontu
10. Kontrolēt izgatavotā izstrādājuma kvalitāti	10.1. Pārbaudīt izmēru atbilstību rasējumiem 10.2. Objektīvi novērtēt izgatavotā izstrādājuma kvalitāti 10.3. Vizuāli izvērtēt izstrādājuma apdares klājumu kvalitāti
11. Darba aizsardzība un vides aizsardzība	11.1. Ievērot vispārējās darba drošības, ugunsdrošības un elektrodrošības instrukcijas 11.2. Veikt instrumentu un mehānismu pārbaudi 11.3. Sagatavot darbam instrumentus un palīgiecīces 11.4. Pareizi organizēt darbavietu 11.5. Uzturēt darba kārtībā instrumentus un palīgiecīces 11.6. Ievērot speciālos darba drošības noteikumus un rīkoties atbilstoši instrukcijām katrā darba vietā 11.7. Ievērot drošības tehnikas noteikumus darbam augstumā 11.8. Izvēlēties videi draudzīgas metodes materiālu un sagatavju pārpalikumu likvidēšanā

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi

<p>Psiholoģiskie un emocionālie faktori – . Organizatoriskie - darbs komandā un/vai individuāli. Fiziskie – nav. Ķīmiskie - toksisku gāzu ietekme lodēšanas procesā. Bioloģiskie – nav.</p>

Īpašas prasības uzdevumu veikšanai

Atsevišķi skārdnieku darbu uzdevumi veicami augstumā.

Prasmes

Speciālās prasmes profesijā	Kopējās prasmes nozarē	Vispārējās prasmes/spējas
<ul style="list-style-type: none"> • Veikt detaļu izklājumu konstruēšanu • Izvēlēties piemērotus materiālus izstrādājumu izgatavošanai • Aprēķināt materiāla daudzumu, veikt racionālu piegriešanu • Izgatavot šablonus (piegrieznes) dažādu cauruļu liekumiem, jumta liekumiem, ielocēm u.c. • Veikt lokšņu metālu griešanu, dažādu ieloku veidošanu, atmalošanu, nosēdināšanu u.t.m. • Ievērot tehniskos noteikumus, veidojot dažādus konstruktīvos elementus un savienojumus • Veikt galīgo izstrādājumu apdari locījuma vietās, malu apdari un nostiprināšanu 	<ul style="list-style-type: none"> • Izmantot tehnoloģisko dokumentāciju • Sastādīt vienkāršu detaļu un konstrukciju skices • Lasīt rasējumus • Lasīt kopsavilkuma un darba rasējumus • Strādāt ar tehnisko literatūru • Pielietot tehnisko terminoloģiju • Noteikt metālu marku un pareizi pielietot • Strādāt ar metālapstrādes rokas instrumentiem, iekārtām un palīgiecīcēm • Izpildīt atslēdzniecības darbus 	<ul style="list-style-type: none"> • Komunicēšanās spējas • Spēja strādāt komandā • Spēja pašizglītoties • Atrast, atlasīt un izmantot informāciju, kura nepieciešama darbam • Izmantot progresīvas metodes savā darbā • Strādāt ar lietojum datorprogrammām

<ul style="list-style-type: none"> • Veikt gatavā izstrādājuma kvalitātes pārbaudi pēc visiem parametriem (virsmas kvalitāte, ūdens un gaisa necaurlaidība u.c.) • Noteikt defektus un tos novērst • Veikt detaļu taisnošanu un smalko apstrādi • Veikt atslēdzniecības apstrādi ievērojot izmēru precizitāti IT 10-IT 14. negludumu augstumi līdz Ra 6,3 • Uzasināt metālapstrādes instrumentus: <ul style="list-style-type: none"> - aizzīmēšanas velces, - punktsišus, - metāla grieznes u.c. • Pielietot, iestatīt, regulēt kontroles un mērinstrumentus: bīdmērus, mikrometrus, leņķmērus, stūreņus un šablonus • Veikt lokšņu metālu lodēšanu, alvošanu u.c. virsmas apstrādes operācijas • Veikt skārdnieka izstrādājumu remontdarbus • Izvēlēties pareizus un drošus darba paņēmienus, īpaši darbos augstumā • Strādāt ar lokšņu tērauda apstrādes darbgaldiem, veikt to iestādīšanu • Veikt cauruļu un profilizstrādājumu liekšanu augstā un karstā stāvoklī 	<ul style="list-style-type: none"> • Strādāt ar mērinstrumentiem (bīdmērs, mikrometrs, šablons) • Nolasīt mērījumus • Ievērot darba drošības, elektrodrošības un ugunsdrošības noteikumus • Sniegt pirmo palīdzību 	
---	--	--

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	Priekšstats	Izpratne	Pielietošana
Matemātikā:			
• laukumu aprēķināšana;			
• tilpumu aprēķināšana;			
Fizikā:			
• mērvienību sistēmas; sakarības starp mērvienībām;			
• rotācijas kustība, griezes moments;			
• elektrisko aparātu un iekārtu uzbūve un darbības princips			
• elektrisko mašīnu uzbūve un darbības princips			
Ķīmijā:			
• sārmī;			
• skābes;			
• krāsas, lakas, šķīdinātāji;			

• smērvielas.			
Rasēšanas pamati, rasējumu lasīšana:			
• ģeometriskās konstrukcijas, izklājumu konstruēšana;			
• skārdnieka izstrādājumu rasējumu lasīšana;			
• būvniecības rasējumu lasīšana;			
Materiālu mācība:			
• metālu uzbūve, īpašības,			
• metālu korozija;			
• velmētie tērauda un citu metālu profili, izstrādājumi;			
• melno un krāsaino metālu marķēšana			
Skārdnieku darbu tehnoloģija			
Darba drošība			
Tehniskie mērījumi, pielaiķes un sēžas			
Jumtu konstrukciju izbūve			
Datoru lietošana			
Darba likumdošanas pamati.			
Vides aizsardzības noteikumi			
Profesionālā terminoloģija			
Tehniskie termini svešvalodā			
Profesionālā saskarsme			

Skārdnieka profesijas standarta izstrādes darba grupa:

- Aleksandrs Orlovs, SIA A.Orlova skārdnieku darbnīcas vadītājs, Latvijas Amatniecības kameras skārdnieka meistars;
- Vitālijs Pāvils, Liepājas Celtniecības kompānijas skārdnieku darbnīcas vadītājs, Latvijas Amatniecības kameras skārdnieka Amata meistars;
- Ojārs Kalve, Liepājas 31. arodvidusskolas skolotājs;
- Baiba Medne, Mašīnbūves un metālapstrādes rūpniecības uzņēmēju asociācija, projektu koordinatore.

Konsultanti:

- Jānis Kalējs, SIA „Vecliepāja”, skārdnieku darbnīcas vadītājs, skārdnieks – jumīķis.

Skārdnieks profesijas standarta eksperti:

- Vilnis Rantiņš, Mašīnbūves un metālapstrādes rūpniecības uzņēmēju asociācijas valdes priekšsēdētājs;
- Aivars Sprukts, Latvijas Amatniecības kameras Skārdnieku apvienības priekšsēdētājs;
- Valentīna Parhomenko, Latvijas metālistu arodbiedrības priekšsēdētāja.